

DSS

Društvo
slovenskih
skladateljev

80^{LET}

Koncertni
atelje

Luka JUHART, *akordeon*
Ana BIRSA KRUŠEC, *kljunaste flavte*
Igor VELŠE, *pripovedovalec*

PROGRAM

Vinko Globokar, Luka Juhart,
Tilen Lebar, Bojana Šaljić Podešva

torek, 13. maja 2025, ob 20.00

Klub Cankarjevega doma

Pogovor z Luko Juhartom po koncertu
Moderator: Primož Trdan

Nosilca koncerta:
Vinko Globokar, Luka Juhart

V sodelovanju z RTV Slovenija
in Cankarjevim domom

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

cankarjev dom

V okviru gostovanja
Mednarodne skladateljske tribune Rostrum

www.dss.si

PROGRAM

Bojana ŠALJIĆ PODEŠVA

MEDITACIJA O BLIŽINI za akordeon in elektroniko
(2008)

Tilen LEBAR

STATICOTION za akordeon, zvočni zapis
in elektroniko v živo
(2020)

Luka JUHART

UNLEASHED za kljunasto flavto in akordeon
(2015)

Vinko GLOBOKAR

VRNITEV ODISEJEVEGA SINA za akordeon
(2019)

Izbor programa sestavljajo priporočena dela Skladateljskih tribun Rostrum iz preteklih let ter zadnje delo Vinka Globokarja.

Luka JUHART

se že vrsto let neutrudno posveča sodelovanju s sodobnimi skladatelji, pri njih naroča nova dela, skupaj z njimi vstopa v ustvarjalne dialoge in tako je do danes sam ali v različnih zasedbah pripravil vsaj osemdeset krstnih izvedb novih del. Redno sodeluje z Urošem Rojkom in Vinkom Globokarjem. Izvaja tudi baročno glasbo, med drugimi s Camerato Zürich, T. in P. Demengo in V. Jacobsenom.

Zanimivo različne in raznovrstne so ustanove in prostori, v katerih Luka Juhart posreduje svoje delo in delo sodobnih skladateljev. Igral je že v elitnih dvorinah, kot so Alice Tully v New Yorku, koncertna dvorana luzernskega KKL, Kraljeva Albertova dvorana, v Londonu, Elbphilharmonie v Hamburgu, Philharmonie v Parizu, Concertgebouw v Amsterdamu, Dvorana Glasbenega združenja na Dunaju in Tonhalle v Zürichu. Pa vendar je eden tistih vse številčnejših inštrumentalistov, ki glasbene estetike in tradicionalne podlage svoje igre ne vežejo le na tradicionalna okolja in prostore glasbene umetnosti. Redno sodeluje z Zavodom Sploh, ki se osredinja predvsem na svobodno improvizirano glasbo in na okolja, ki so bližje glasbeni subkulturi.

Njegovi posnetki so izdani pri založbah NEOS, ECM, ORF, L'innomable, Zavodu Sploh in drugih. Sodeloval je pri izvedbah več glasbeno-performativnih del ter nastopil na uglednih festivalih, kot so londonski BBC Proms, Festival Luzern, glasbeni dnevi Donaueschingen, Klangspuren Schwaz, Varšavska jesen, Transit Leuvn, November Music s'Hertogenbosch, festivalu Aldeburg, Bienalu v Zagrebu in Benetkah ter v okviru Združenja za komorno glasbo v Lincolnovem centru v New Yorku. Igral je s številnimi orkestri, med drugimi z orkestrom leipziškega Gewandhaus, Slovenske filharmonije, Simfoničnim orkestrom RTV

Slovenija, Simfoničnim orkestrom BBC iz Škotske, dunajskima Radijskim simfoničnim orkestrom ORF in Tonkuenstler orkestrom, z Münchenskim komornim orkestrom, Nemško radijsko filharmonijo ter ansambli Contrechamps, SWR Experimental, Windkraft in drugimi.

Luka Juhart je tudi avtor glasbe in član Društva slovenskih skladateljev. Na skladateljski tribuni Rostrum 2018 se je njegova skladba *Unleashed* uvrstila med priporočena dela. Poleg poustvarjalnega in ustvarjalnega dela se posveča tudi kuriranju različnih koncertnih ciklov. Leta 2008 je prejel zlato ptico za glasbo, 2020 pa nagrado Prešernovega sklada. Predava na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer vodi katedro in Studio za sodobno glasbo. Za svoje delo na Akademiji za glasbo je Luka Juhart leta 2015 prejel svečano listino za izjemne pedagoške in raziskovalne dosežke Univerze v Ljubljani, leta 2024 pa zlato plaketo Univerze v Ljubljani za izjemne zasluge pri razvijanju znanstvenega, pedagoškega in umetniškega ustvarjanja in za krepitev njenega ugleda.

Ana BIRSA KRUŠEC

je diplomirana glasbenica na kljunasti flauti. Leta 2022 je končala dodiplomski študij pri prof. Mateji Bajt na Akademiji za glasbo v Ljubljani, trenutno pa obiskuje zaključni letnik magistrskega študija pri prof. Maruši Brezavšček. Lani je bila na študijski izmenjavi na Konservatoriju v Amsterdamu, kjer je svoje znanje izpopolnjevala v razredu prof. Jorga Isaaca.

Med izobraževanjem je na državnem tekmovanju TEMSIG dosegla dve prvi nagradi in prejela zlati priznanji z najvišjim številom točk – 100. Redno se izpopolnjuje na mojstrskih tečajih pri mednarodno priznanih izvajalcih, kot so Matthijs Lunenburg, Stefano Bagliano, Inês d'Avena, Susanna Borsch, Andreas Böhlen in drugi.

Dejavno koncertira v različnih zasedbah: v duu Štefana s harmonikarjem Štefanom Kosirnikom, z

renesančnim ansamblom kljunastih flavt Akademije za glasbo UL, v srednjeveški skupini Cappella Justinopolitana in kot solistka. Nastopila je na uglednih koncertnih ciklih, kot so *Glasbena mladina ljubljanska*, *Solo e da camera* in *Mladi virtuoz*.

Igor VELŠE

je dolgoletni sodelavec RTV Slovenija. Poleg dela napovedovalca ter izkušenega voditelja televizijskih oddaj in kulturnih dogodkov je pridobil številne izkušnje v različnih redakcijah RTV, tako s pripravo prispevkov, pripravo grafične opreme kot s poprodukcijo. Ob tem se aktivno ukvarja z video produkcijo, kot samostojni avtor realizira kratke filme, umetniške filme in izdeluje glasbene videospote.

Bojana ŠALJIĆ PODEŠVA (1978)

se je rodila v Mariboru, kjer je obiskovala gimnazijo in srednjo glasbeno šolo. Zaključila je študij kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani in podiplomski študij elektroakustične glasbe v razredu Dietra Kaufmanna na dunajski Univerzi za glasbo. Izpopolnjevala se je tudi pri Brunu Liberdi, Wolfgangu Mittererju, pri Françoise Barrière na inštitutu IMEB v Bourgesu (Francija), kar ji je omogočila štipendija programa UNESCO-Aschberg, ter pri Richardu Boulangerju na 9. mednarodni akademiji za novo glasbo in zvočno umetnost v Seefeldu na Tirolskem (Avstrija), kar ji je omogočila štipendija društva KulturKontakt Austria.

Njeno umetniško delo temelji na filozofskem opazovanju človeka in družbe. Osnovno sredstvo njene ga izraza je elektroakustična glasba, vključujoč živo elektroniko v povezavi z akustičnimi inštrumenti (»komorna elektronika«). V svojem delu se posveča raziskovanju zvoka kot entitete, ki vpliva na poslušalca fizično in vsebinsko; tako se njena glasba razpenja med popolno abstrakcijo in kompleksnimi semantičnimi govoricami.

Svoja dela je predstavila na mednarodnem skladateljskem Rostrumu (Pariz, 2004; Dunaj, 2011), na IREM Rostrumu (Rim, 2004), na festivalu Synthèse (Bourges, 2005, 2006), na odprtju Festivala sodobne komorne glasbe Radenci (Radenci, 2000), na festivalu Guarnerius (Beograd, 2009), na festivalu Slowind in v projektu LIEU (Ljubljana, Pariz, Riga, 2010) ter na številnih drugih koncertih na mednarodnem prizorišču. V letih 2013/14 je ustvarjala kot štipendistka Berlinske umetnostne akademije (Akademie der Künste).

Poleg predstavljanja svojih del na koncertnih dogodkih jo privlači povezovanje z drugimi

umetnostmi; tako je dala glasbeno podobo veliko slovenskim delom iz lutkovnega, plesnega in dramskega gledališča ter filma. Za svoje delo je bila večkrat nagrajena na komponističnih natečajih, je tudi prejemnica nagrad za scenska in filmska dela.

V zadnjih letih razvija v sodelovanju s tekstopisko in režiserko Saško Rakef Perko niz novih umetniških formatov, ki se raztezajo med radijsko opero in umetniškim dokumentarcem. Dela iz tega opusa so prejela več priznanj: nominacija za nagrado *Palma Ars Acustica 2018*, posebna omemba na *Prix Italia 2021*, nominacije v glasbeni kategoriji na *Prix Europa 2021* in *2023*.

MEDITACIJA O BLIŽINI

Koncept bližine je stalnica, ki se nenehno znova rojeva. To ni samo moj trajnostni projekt, to je koncept, ki bi se mu moral človek v splošnem več posvečati, da bi zmogel več sočutja, več razumevanja in spoštovanja za podobne in drugačne, da bi razvijal sposobnost ljubiti druga bitja in je ne omejeval zgolj na partnersko ljubezen. Da bi razvijal kolektivno zavest in ostal odprt za učenje. Da bi doumeli, da razvijamo svojo bit skozi odnose z drugimi.

Bližina se zame na ravni glasbe najraje udejanji kot zgodba dveh prepletajočih se niti: živega inštrumentalnega zvoka in elektroakustične zvočne palete.

Ta skladba je nastajala v tesnem sodelovanju z vrhunskim akordeonistom Luko Juhartom.

Zvočni material za elektroakustični part izvira iz posnetkov akordeona. Zanimalo me je, kako izkoristiti celo lestvico doziranja posega v naravni zvok: od zelo subtilnega posega, takega, ki je komaj razpoznaven (pa vendar je razpoznaven, ker podaljšuje akustične možnosti inštrumenta, npr. podaljšani mikroglisandi, zelo nizki in zelo visoki toni), do kompleksnejših obdelav, ki bodisi bogatijo zvok akordeona (posamezni toni akordeona namreč nimajo veliko notranjega življenja, ampak so precej statični; tako jih je zanimivo kombinirati s procesi,

ki rezultirajo v iteracijah, šumih, granulacijah ...) ali mu dajejo kontrapunkt, kot npr. v srednjem ritmičnem delu.

Uporabljena orodja za obdelavo zvoka: Reaktor, GRM Tools, CSound Cecilia in druga.

Bojana Šaljić Podešva

Tilen LEBAR (1993)

je eden tistih mladih glasbenikov, ki segajo onkraj svoje prvotne vloge interpreta, inštrumentalista. S končanim Konservatorijem za glasbo in balet

v Mariboru pod mentorstvom Petra Krudra ter po neformalnem kompozicijskem mentorstvu Uroša Rojka na ljubljanski Akademiji je opravil magistrski študij kompozicije na Kraljevem konservatoriju v Haagu na Nizozemskem v razredih Petra Adriaansa, Cornelisa de Bondta in Guusa Janssen.

Lebar je na področju saksofona magistriral v razredu Matjaža Drevenška in Mihe Rogine na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani in opravil dodatno umetniško izpopolnjevanje v razredu Raafa Hekkeme na haaškem konservatoriju. V Lebarjevi glasbi lahko opazujemo posebno pozornost do individualnih inštrumentalnih tehnik in njihove barvne skladnosti, temeljito poznavanje tradicije zahodne umetne glasbe in hkrati eksperimentalnih tokov. Njegova komorna, ansambelska, operna, elektroakustična in orkestralna dela so bila izvedena na festivalih, kot so ISCM Svetovni glasbeni dnevi, Gaudeamus Muziekweek, Leicht uber Linz, Forum nove glasbe, ISC Svetovni kongres saksofona, Opera Forward festival, Andriessen Festival idr.

Na 67. skladateljski tribuni Rostrum je njegovo delo *Staticotion* za akordeon, zvočni zapis in elektroniko v živo doseglo uvrstitev v priporočena dela med mladimi avtorji kot tudi v splošni kategoriji. Med študijem saksofona na ljubljanski akademiji je prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo Univerze

v Ljubljani na področju kompozicije – za delo *Plastenje časa*, čeprav takrat kompozicije uradno ni študiral. Pozneje je na prestižnem 28. Srečanju mladih skladateljev v Apeldoornu na Nizozemskem pod vodstvom ansambla Orkest De Ereprijs njegovo delo *Thought Echo* prejelo nagrado RKST 21 in uvrstitev med lavreate. Za podiplomski študij kompozicije na Nizozemskem je prejemal štipendijo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Lebar je kot skladatelj sodeloval s številnimi ansambli za sodobno glasbo (Asamisimasa, Contrechamps, Concept Store Quartet, Oerknal, Slagwerk Den Haag, Orkest de Ereprijs) in dirigenti, kot so Andrew Hilary Grams, Gregory Charette in Clark Rundell, ter raznimi institucijami (Eksperimentalni studio Jugozahodnega nemškega radia, Residentie Orkest ter Nizozemska nacionalna opera in balet).

Kot saksofonist aktivno deluje v polju sodobne komponirane, interdisciplinarne, improvizirane in baročne glasbe, ki v njegova redna sodelovanja vključuje akterje, kot so Zavod Sploh, KUD Mreža, KID PiNA, CONA | inštitut za sodobno umetnost in procesiranje, The Styrian Improvisers Orchestra, Ensemble Szene Instrumental, Pergolesi Ensemble in med drugimi Studio Loos.

Lebarjeva dela so založena pri nizozemskem založniku Donemus – Publishing House of Contemporary Music, Inexhaustible Editions in Društvu slovenskih skladateljev (DSS).

V svoji diskografiji vključuje izdaje albumov improvizirane glasbe *Floating Compression*, *Bijna Samenhangend – Garrulous Quietness*, *Bijna Samenhangend – Constant Coaxing* in kot gost na *Mystery Sessions 001*, *Melodica Duets 5-9* ter v novih izdajah z akordeonistom Lukom Juhartom in pianistom Guusom Janssenom. Več o dogodkih, izdajah in partiturah: www.tilenlebar.com.

STATICOTION

V sestavljenki besed statika in gibanje, ki v angleški različici *Staticotion* sestoji iz delov besed *static* in

motion, se ravno ti dve – imenujmo ju entiteti –, realizirata skozi naravo celotnega dela.

Celotnost se v tem primeru nanaša na namen ustvarjanja sinteze med nečem, kar nima gibanja, a je hkrati v stalnem premikajočem se procesu, ki ga lahko primerjamo z analogijo drevesa.

Drevo, kot je splošno znano, teži k temu, da vse življenje ostane na enem mestu.

Tovrstni pogled na drevo in na idejo *statike* skozi *gibanje* se lahko razširi na najbolj oddaljene kontekste okolja (drevo, veje, liste, korenine, urbano okolje itd.). Uporaba statične harmonije (frekvenčna modulacija in spektralna obdelava zvoka) zagotavlja *momentum*, medtem ko vodenje glasov omogoča razgibanost zvočnega gradiva.

Staticotion giblje tako hektične ali bolje rečeno premikajoče se dele v izredno mirujoče zvočne elemente, ki se skozi celotni sestoj vračajo in s tem preprečujejo, da bi se seznanili s stalno razvijajočo se formo. V prvotnosti je sestoj atipičen in temelji na našem kratkotrajnem spominu, ki nam omogoča omejen sprejem informacij skozi senzorni register in z željo, da bi pozabili točko A, medtem ko smo s procesiranjem pri točki C, seveda brez dodatnih indikacij točke A, kakor smo tega vajeni v tipični formi.

Razlog, da se ali hektično gibajoči se ali statični elementi večkrat zadržijo dlje kot dvajset sekund, je ravno namen omejitve in opuščanja danih informacij, teoretično naj bi se po tolikšnem časovnem intervalu človeški spomin podvrgel pozabljanju. V osnovni formi dela se preizkuša namembnost in uporabnost tovrstne organizacije zvoka kot del mojih teoretično praktičnih raziskav med letoma 2019 in 2021.

Skladba je posvečena prijatelju, skladatelju in harmonikarju Luki Juhartu, ki jo je naročil v letu 2019 in je bila napisana specifično za zmožnosti njegovega glasbenega inštrumenta ter omogoča, da na omejenih glasilkah proizvedemo izredno lomljive in subtilne alikvode, ki se sočasno oglašajo ob prepihovanju glasilke.

Skladba je tako osnovana na teh alikvotih, v večini kot vezni člen med neprestano spreminjajočo se formo in vračanjem k statičnosti celotnega dela. *Staticotion* je bil premierno izveden decembra 2020 v koncertnem ciklu Koncertni atelje na RTV Slovenija, Studio 13 – v produkciji DSS (Društva slovenskih skladateljev) in Zavoda Sploh. Pozneje smo *Staticotion* predstavili na 67. Mednarodnem skladateljskem Rostrumu, kjer je bila priporočena skladba tako v splošni kot tudi v kategoriji do 30 let.

Tilen Lebar

Luka JUHART (1982)

Glej stran 3

UNLEASHED

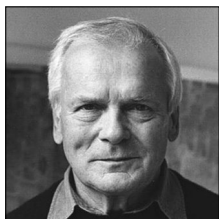
Skladbo za klarinet in akordeon, posvečeno prijatelju Urošu Rojku, sva skupaj krstno izvedla v Trstu, leta 2015. Napisal sem jo kot samostojno skladbo ali kot drugi stavek k Uroševi skladbi *VOX*, na koncertu pa boste slišali različico za kljunasto flavto in akordeon. Pri pisanju me je inspirirala *Moja pesem* Srečka Kosovela:

*Moja pesem je eksplozija,
divja raztrganost. Disharmonija.
Moja pesem noče do vas,
ki ste po božji previdnosti, volji
mrtvi esteti, muzejski molji,
moja pesem je moj obraz.*

Luka Juhart

Vinko GLOBOKAR (1934)

se je rodil v Andernyju (Francija) v družini slovenskih izseljencev. Med trinajstim in enaindvajsetim letom je živel v Ljubljani, kjer je začel igrati jazzovsko glasbo. Pozavno je študiral pri Andréju Lafosseju na Višjem

narodnem konservatoriju v Parizu (prva nagrada za pozavno in komorno glasbo). Študiral je kompozicijo in orkestrsko dirigiranje pri Renéju Leibowitzu, kontrapunkt pri Andréju Hodeiru in nadaljeval študij pri Lucianu Beriu. Krstil je veliko del za pozavno Luciana Beria, Mauricia Kagela, Karlheinz Stockhausna, Renéja Leibowitza, Louisa Andriessena, Jürga Wyttenvacha, Toruja Takemitsuja ... Napisal je več kot sto dvajset del (soli, komorna, orkestrska, zborovska dela, glasba za gledališče ...). Njegova dela so bila izdana pri založbah C. F. Peters in Ricordi. Svoje stvaritve je dirigiral z orkestri Zahodnonemškega radia, Radia France, Radia Helsinki, Radia Ljubljana, z varšavsko, jeruzalemsko, tokijsko filharmonijo ...

Leta 1969 je s C. Alsino, J. P. Drouetom in M. Portalom ustanovil improvizacijsko skupino New Phonic Art. Med letoma 1967 in 1976 je bil profesor za pozavno na kölnski Državni visoki glasbeni šoli, med 1973 in 1979 pa vodja oddelka za inštrumentalne in vokalne raziskave v IRCAM (Raziskovalni in koordinacijski center za akustiko in glasbo) v Parizu. Od leta 1981 do 2000 je učil na firenški Glasbeni šoli Fiesole in dirigiral sodoben repertoar v Orchestra Giovanile Italiana.

Pri založbi Pfau Verlag (Saarsbrücken) je izdal knjigi *Laboratorium (Texte zur Musik 1967–1997)* in *Individuum–Collectivum*, ki jo je posvetil individualnemu in kolektivnemu ustvarjanju. Sedaj živi v Parizu. Vinko Globokar, ki je za življenjsko delo leta 2002 prejel Prešernovo nagrado, gotovo sodi med najvidnejše glasbene osebnosti današnjega časa.

VRNITEV ODISEJEVEGA SINA

Prvotno delo zaznamuje značilno raziskovanje inštrumenta in prestopanje v glasbeno gledališče, skladbo pa je skladatelj napisal leta 1994 za akordeonista Teodora Anzellottija. Delo je mogoče razumeti kot »malo dramo« med dvema komplementarnima akcijama akordeonista: med raztegovanjem in stiskanjem meha ali, metaforično, med vdihovanjem in izdihovanjem. Boj tako poteka med umetnimi

»pljuči« harmonike in glasom glasbenika ter med predmetnostjo akordeona in telesnostjo izvajalca. Skladba je jasno ločena na posamezne odseke, v katerih Globokar izrablja različne tehnike igranja na akordeon ali tudi različne kompozicijske prijeme, ki segajo od goste kromatike do približevanja gledališki elastičnosti. V središču dela z daljšim odsekom, v katerem prevladujejo nesimetrični balkanski ritmi, skladatelj tudi jasno namiguje na asociacijski potencial inštrumenta, sklepni odsek pa prinaša reminiscence na prejšnje dele in s tem logičen sklep diskurza o mehu. Novo delo je večinoma zgrajeno iz snovi skladbe *Dialog o zraku*, le da z novimi dodatki drugačna postaja formalna razporeditev gradiva, z njim pa se spreminja tudi vsebinska optika. V središču ni več zgolj igra med vdihovanjem in izdihovanjem, temveč tudi med abstraktnim in konkretnim ter domačim in tujim. Vdori balkanskih ritmov se zdijo kot palimpsestne plasti, ki Odisejevega sina vse bolj vlečejo proti domačiji.

Gregor Pompe

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

DSS

80^{LET}

Društvo
slovenskih
skladateljev

Koncertni
atelje

INFORMACIJE

Društvo slovenskih skladateljev
Trg francoske revolucije 6
1000 Ljubljana
01/241 56 60
info@dss.si
www.dss.si

www.dss.si